

Sygn. akt IV KK 653/21

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 grudnia 2021 r.
sprawy **S. K. H.**
uniewinnionego od zarzutu z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt IX Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 7 lutego 2020 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

S. H. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 7 lutego 2020 r., sygn. akt II K (...), za to, że w dniu 14 września 2019 r. w S., przemocą, polegającą na przytrzymywaniu rękami oraz wykorzystując stan nietrzeźwości, do którego się przyczynił, doprowadził A. H. do obcowania płciowego, powodując u niej obrażenia ciała w postaci: trzech zasinień przedramienia prawego, owalnych - po stronie przyśrodkowej, kilku zasinień ramienia prawego od strony zewnętrznej oraz zasinienia uda prawego po stronie przyśrodkowej kształtu nieokreślonego, tj. przestępstwo z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd wymierzył mu za to karę 2 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia oskarżonego wolności w tej sprawie i orzekł zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 20 m., bezpośredniego i telefonicznego kontaktowania się z nią oraz nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego, zajmowanego wspólnie z A. H., przez okres 5 lat.

Obrońca oskarżonego zaskarżył ten wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wydanego wyroku, tj.:

1) art. 4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. - wyrażające się w:

- rozstrzygnięciu wszystkich wątpliwości na kanwie niniejszego postępowania na niekorzyść oskarżonego, w szczególności tych wynikłych w czasie przesłuchania funkcjonariuszy o nazwiskach: S., B. i J. w przedmiocie przebiegu zdarzenia poprzedzającego ich interwencję i nagrania z systemu CPR,

- nieuwzględnieniu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, a w szczególności jego wyjaśnień, iż pomiędzy nim a pokrzywdzoną nie doszło do przymuszonego stosunku płciowego, notatki z interwencji Policji z dnia 31 sierpnia 2019 roku, opinii genetycznej, okoliczności wynikających z zeznań świadków A. H., M. B., A. B. - w zakresie tego, iż oskarżenia A. H. wynikają z chęci pozbycia się oskarżonego z domu;

2) art. 170 § 1 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego z przesłuchania świadka D., podczas gdy z zeznań świadków wynika, iż w dniu 14 września 2019 roku świadek ten był w domu zamieszkiwanym przez oskarżonego i pokrzywdzoną.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzuconego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt IX Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok poprzez uniewinnienie S. H. od czynu zarzuconego mu w akcie oskarżenia.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w S. wniósł kasację od tego wyroku, zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego: art. 457 § 3 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające

na zaniechaniu przez Sąd Okręgowy w K. prawidłowej kontroli odwoławczej z powodu wybiórczej, niepełnej, rażąco sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny zebranego materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu karnym przeciwko S. H., z pominięciem istotnych dowodów jak opinia lekarska i psychologiczna oraz sporządzenia uzasadnienia wyroku nieodpowiadającego wymogom formalnym w zakresie ustosunkowania do motywów oraz co do całości rozstrzygnięcia odwoławczego, które winno spełniać wymogi uzasadnienia orzeczenia pierwszoinstancyjnego, co w rezultacie doprowadziło do nieuzasadnionego uniewinnienia oskarżonego.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja opiera się na zarzucie nienależytej kontroli wyroku Sądu I instancji, dokonanej w sposób wybiórczy, niepełny i naruszający zasady logiki, w efekcie czego zapadło niesłuszne rozstrzygnięcie uniewinniające, którego motywy nie zostały prawidłowo przedstawione. Zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie.

Na sądzie wydającym wyrok reformatoryjny spoczywa, oprócz konieczności rozpoznania wszystkich zarzutów apelacyjnych, obowiązek analizy całości materiału dowodowego i wskazania, dlaczego ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są nietrafne. Szczególnie starannego omówienia wymaga zmiana wyroku sądu pierwszej instancji poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego i przypisanego mu nieprawomocnie przez ten sąd czynu, bowiem dwa sądy orzekające w sprawie dokonują skrajnie odmiennych rozstrzygnięć (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt IV KK 119/20, z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt II KK 152/20, z dnia 15 lipca 2020 r., sygn. akt IV KK 188/19). Zadaniu temu, co do zasady, Sąd odwoławczy w zaskarżonym wyroku podołał.

Przedstawiając powody uwzględnienia zarzutu apelacyjnego obrońcy oskarżonego, Sąd ów przeprowadził ocenę zeznań policjantów oraz treści nagrań CPR zdarzenia, zgłoszenia przez pokrzywdzoną nieuzasadnionej interwencji w dniu 31 sierpnia 2019 r., dowodów z zeznań M. B., A. B. i A. H., sytuacji osobistej A. H. w związku z powrotem męża z zakładu karnego i jej romansem ze szwagrem, stanu

psychofizycznego pokrzywdzonej w momencie interwencji i składania zawiadomień w CPR, dowodu z oględzin ubrania i bielizny pokrzywdzonej oraz oględzin miejsca mieszkania. Sąd odwoławczy zwrócił przy tym uwagę na fakt, że pokrzywdzona odmówiła złożenia zeznań w sprawie, w związku z czym Sąd dysponuje zaledwie pośrednim dowodem na okoliczność jej wypowiedzi - z relacji funkcjonariuszy i treści nagrania w CPR, które to dowody nie korzystają z domniemania prawdziwości, w przeciwieństwie do zeznań złożonych przed sądem pod rygorem odpowiedzialności karnej za mówienie nieprawdy. Sąd Okręgowy w K. inaczej ocenił znaczenie niezasadnego zawiadomienia przez pokrzywdzoną Policji w dniu 31 sierpnia 2019 r., zwłaszcza w powiązaniu tego faktu z depozycjami świadków M. B., A. B. i A. H., wskazujących, że pokrzywdzona szukała pretekstu, by pozbyć się z domu S. H., przed powrotem męża z zakładu karnego. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji niesłusznie zbagatelizował sytuację osobistą A. H., wynikającą z bycia w związku z S. H. i wielokrotnego współżycia z nim, w kontekście zbliżającego się powrotu męża z więzienia. Przy czym niemożliwe było bezpośrednio zweryfikowanie motywacji towarzyszącej pokrzywdzonej, gdyż ta odmówiła składania zeznań. Sąd odwoławczy stwierdził wreszcie, że oględziny miejsca zdarzenia oraz części garderoby należącej do pokrzywdzonej nie wskazują, aby stała się ona w dniu 14 września 2019 r. ofiarą przemocy seksualnej, przebiegającej z użyciem siły fizycznej. Warto ponadto odnotować, że opis zdarzenia zgłoszonego przez A. H., które zainicjowało interwencję Policji, w niewielkim stopniu korelował z tym, co funkcjonariusze zastali na miejscu. Wprawdzie pod wskazanym adresem znajdowali się nago tak pokrzywdzona, jak i oskarżony, ale nie było żadnych śladów przemocy, oskarżony nie wykazywał najmniejszej agresji, wcale nie próbował siłą wdrzeć się do łazienki, w której przebywała A. H., a oboje pozostawali pod dużym wpływem alkoholu. Nie był to zresztą odosobniony przypadek w życiu tej pary, co czyni dowolnymi twierdzenia Sądu I instancji o celowym przyczynieniu się oskarżonego do upojenia alkoholowego pokrzywdzonej, po to by dokonać na niej gwałtu.

Faktycznie natomiast, co zauważył skarżący, Sąd *ad quem* nie odniósł się do dowodu z opinii lekarskiej, stwierdzającej z jednej strony brak śladów odbycia z oskarżonym stosunku, a z drugiej zasinienia na ramionach i udzie pokrzywdzonej.

Brak ten, choć stanowiący pewne uchybienie, nie rzutuje jednak na całościową ocenę wyводу Sądu II instancji, który został poprzedzony dogłębną analizą materiału dowodowego i charakteryzuje się logiką – wbrew zarzutom stawianym przez Autora kasacji.

Na aprobatę zasługuje również końcowy wniosek kontroli instancyjnej, że w sprawie występuje zbyt wiele niedających się usunąć wątpliwości, by móc przypisać oskarżonemu sprawstwo przestępstw z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Skarżący zarzucił, iż Sąd odwoławczy zaniechał odrębnej analizy zachowania oskarżonego w kontekście zarzutu z art. 157 § 2 k.k. Zgodnie z art. 11 § 2 k.k., Sąd I instancji przypisał S. H. sprawstwo przestępstw pozostających w zbiegu, a więc stanowiących jeden czyn, choć wyczerpujący znamiona dwóch przestępstw. Uszczerbek na zdrowiu, którego miał się dopuścić oskarżony, miał ścisły związek z gwałtem. Skoro Sąd II instancji doszedł do wniosku, że nie można skazać oskarżonego za gwałt na pokrzywdzonej, między innymi ze względu na brak dowodów użycia względem niej przemocy, oczywistym jest, że nie podjął rozważań, czy zachowanie oskarżonego nie wypełniło przesłanek przestępstwa z art. 157 § 2 k.k.

Z uwagi na fakt, że zarzut, na którym oparto kasację wniesioną przez prokuratora okazał się chybiony, kasację należało oddalić jako oczywiście bezzasadną, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.